

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุน
วัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิต
ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

THE DEVELOPMENT OF AN ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL BASED ON AN
INTEGRATED MANAGEMENT APPROACH USING CULTURAL CAPITAL TO
PROMOTE LIFE SKILLS-ORIENTED LEARNING FOR STUDENTS AT
PRATOOLEE MUNICIPAL SCHOOL, LAMPHUN PROVINCE

สายฝน ไทยกรณ์¹

Sayfon Thaikarn¹

Corresponding Author E-mail: sirisayfon242526@gmail.com

Received: Mar 16, 2026; Revised: Apr 18, 2026; Accepted: Apr 23, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน 2) พัฒนารูปแบบ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้ และ 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ กลุ่มเป้าหมายและประชากร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ เครื่องมือที่ใช้ จำนวน 11 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ได้ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีความท้าทายที่นักเรียนต้องเผชิญกับการหาวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างหลากหลาย ความต้องการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน 2) ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบ 5 ส่วน ประกอบด้วย (1) หลักการของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) ระบบและกลไกการดำเนินงานของรูปแบบ (3.1) ปัจจัยนำเข้า (3.2) กระบวนการ (3.3) ผลผลิต (4) การประเมินรูปแบบ และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียน ๆ ทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน และ 4) ผลการใช้นิเทศมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียน ๆ ทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, การบริหารเชิงบูรณาการ, การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน

¹School Director at Pratoolee Municipal School, Lamphun Province

Abstract

This research aimed to: 1) investigate the fundamental data, current conditions, problems, and needs in academic administration based on an integrated management approach using cultural capital; 2) develop an academic administration model; 3) examine the results of the model implementation; and 4) evaluate the outcomes of applying the model to promote life skills-oriented learning among students at Pratoolee Municipal School. The target groups and population consisted of experts, school board members, the deputy school director, teachers, parents, and students. Ten research instruments were employed. Data were analyzed using percentages, means, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that: 1. The study identified fundamental data, current conditions, and key challenges in the present context, where students are required to cope with diverse real-life problems. This highlights the essential need to develop students' life skills in today's society. 2. The developed model comprised five components: (1) principles; (2) objectives; (3) system and mechanisms, including input, process, output (4) evaluate the results and (5) success conditions. 3. The results of the pilot implementation indicated that the effectiveness of academic administration was at the highest level. Teachers' ability in integrated learning management was high, and all students met the life skills assessment criteria. 4. The results of the full implementation showed that the effectiveness of academic administration remained at the highest level. Teachers' ability in integrated learning management reached the highest level, all students met the life skills assessment criteria, and both stakeholders and students reported the highest level of satisfaction with the learning process.

Keywords : Academic Administration, Integrated Management, Life Skills-Oriented Learning

บทนำ

การพิจารณาถึงแนวคิดเรื่องทุนวัฒนธรรม (Cultural Capital) ของ Pierre Bourdieu นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทดังกล่าว Bourdieu ได้เสนอให้เห็นว่าการศึกษาไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่สะท้อนและผลิตซ้ำโครงสร้างทางสังคม ทุนวัฒนธรรมในแนวคิดของ Bourdieu ประกอบด้วยสามรูปแบบหลัก คือ ทุนวัฒนธรรมที่ฝังตัว (Embodied Cultural Capital) ซึ่งเป็นความรู้และทักษะที่บุคคลได้รับผ่านการขัดเกลาทางสังคม ทุนวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม (Objectified Cultural Capital) ซึ่งเป็นสิ่งของทางวัฒนธรรมที่สามารถครอบครองได้ และทุนวัฒนธรรมที่ได้รับการรับรองจากสถาบัน (Institutionalized Cultural Capital) ซึ่งเป็นคุณวุฒิและใบรับรองต่างๆ (Bourdieu, 1986) ในบริบทของการศึกษาไทย การนำแนวคิดทุนวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถช่วยอธิบายปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Bourdieu และ Passeron (1977) ได้ชี้ให้เห็นว่า ระบบการศึกษาเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีทุนวัฒนธรรมสูง ในขณะที่นักเรียนจากครอบครัวที่มีทุนวัฒนธรรมต่ำมักจะเสียเปรียบ การเข้าใจในแนวคิดนี้จึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนารูปแบบการศึกษาที่เป็นธรรมและมีคุณภาพสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม

โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ซึ่งตั้งอยู่ที่ 208 ถนนสนามกีฬา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่ให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนท้องถิ่น จังหวัดลำพูนเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ยาวนาน เป็นอดีตราชธานีของอาณาจักรสุโขทัย มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ วัฒนธรรมมอญ และวัฒนธรรมพื้นเมืองอื่นๆ ที่ผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของพื้นที่นี้ถือเป็นทุนวัฒนธรรมที่มีคุณค่า แต่กลับยังไม่ได้มีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลประตูลี้จึงมีโอกาสนในการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่นำทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้เป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองลำพูนมีการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการมีผลการดำเนินงานในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะชีวิตของนักเรียนโดยพบว่านักเรียนมีทักษะชีวิตในปีการศึกษา 2564 (โรงเรียนเทศบาลประตูลี้, 2564) จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 648 คน มีทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 465 คน คิดเป็นร้อยละ 71.76 มีทักษะความเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่มและเป็นผู้เป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 471 คน คิดเป็นร้อยละ 72.69 มีทักษะการดูแลและการจัดการตัวเองเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 455 คน คิดเป็นร้อยละ 70.22 มีทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 510 คน คิดเป็นร้อยละ 78.70 มีทักษะการจัดการปัญหาและความขัดแย้งเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 457 คน คิดเป็นร้อยละ 70.52 มีทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 476 คน คิดเป็นร้อยละ 73.46 มีทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 480 คน คิดเป็นร้อยละ 74.07 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งสิ้น 225 คน มีทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีทักษะความเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่มและเป็นผู้เป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 72.89 มีทักษะการดูแลและการจัดการตัวเองเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 70.67 มีทักษะการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 79.11 มีทักษะการจัดการปัญหาและความขัดแย้งเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 70.22 มีทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 73.78 มีทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวเป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 75.56 ซึ่งจากผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โดยโรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์ของภาพรวมนักเรียนให้มีทักษะชีวิตอยู่ในร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

จากปัญหาของนักเรียนในด้านทักษะชีวิตที่อยู่ในระดับยังไม่น่าพอใจ แนวทางของการแก้ไขปัญหาแนวคิดจากการบริหารงานวิชาการ (พรณิชา ขาตะพันธ์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ, 2565) เป็นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุคใหม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้นำที่มีความสามารถ ในการบริหารจัดการมีความมุ่งมั่น สามารถตัดสินใจได้ทุกสถานการณ์มีอุดมการณ์ที่เข้มแข็ง มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สามารถทำงานได้เบ็ดเสร็จรวดเร็ว อย่างรวดเร็วอย่างกลมกลืนที่เรียกว่า การบริหารเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเบ็ดเสร็จ (Automation of Public Expenditure Management Process-APEMP) เรียกว่า รูปแบบการบริหารแบบ CEO หรือ CEO style เป็นรูปแบบการบริหาร ที่เน้นการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถเป็นผู้นำได้หลายรูปแบบในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานการณ์ ซึ่งเป็นผู้นำที่เก่งรอบด้าน มีวิธีการทำงานอย่างบูรณาการและเบ็ดเสร็จในตัวคนเดียวกัน จึงเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารงาน

วิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

ความหมาย

ชูชาติ พวงสมจิตร (2561) อธิบายว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การจัดการและดำเนินกิจกรรมทุกประเภทภายในสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นไปที่การยกระดับคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน โดยผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ให้ความหมายว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง ครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผล

สรุปแล้วการบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมทางวิชาการทั้งหมดของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวิจัย การนิเทศ ไปจนถึงการประเมินผล

ความสำคัญ

ชูชาติ พวงสมจิตร (2561) ได้อธิบายว่า งานวิชาการคือหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะเป็นกลไกที่ทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้หรือสูงกว่า

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้อธิบายว่าการบริหารวิชาการมีความสำคัญเนื่องจากถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติว่าเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษา

สรุปแล้วการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักและหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่เชื่อมโยงโดยตรงกับคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษา การบริหารงานด้านนี้ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การประเมินผล

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเชิงบูรณาการ

ความหมายการบริหารเชิงบูรณาการ

พรณิชา ชาทะพันธ์ เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2565) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเชิงบูรณาการ หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารงานวิชาการเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาครูและบุคลากร

แพรวพรรณ กองพิมพ์ ลำพอง กลมกุล และสมศักดิ์ บุญปู (2565) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเชิงบูรณาการ หมายถึง กระบวนการจัดการที่รวมพลังทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร หลักสูตร ทรัพยากร เทคโนโลยี หรือชุมชน

สรุปการบริหารเชิงบูรณาการ หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งบุคลากร หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล ทรัพยากร เทคโนโลยี และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ให้ทำงานอย่างสอดคล้องและเป็นเอกภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. องค์ประกอบของการบริหารวิชาการเชิงบูรณาการ

ตันตริณ สืบปัญญา และปณตพันธ์ เกียรประภากุล (2565) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารการออกแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ทิพวรรณ กันยาประสิทธิ์ (2565) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการว่า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) การบริหารการวางแผนจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

สรุปแล้วองค์ประกอบของการบริหารวิชาการเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารการออกแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ถือเป็นแกนกลางที่สถานศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรม

ความหมาย

Bourdieu (1986) ให้ความหมายของทุนทางวัฒนธรรมว่า เป็นทุนที่สะสมอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล วัตถุ สิ่งของ และที่อยู่ในรูปแบบสถาบัน ซึ่งแต่ละบุคคลได้รับการหล่อหลอมและผลิตซ้ำ เพื่อสืบทอดผ่านทางระบบการศึกษา

Throsby (2001) ได้นิยามทุนวัฒนธรรม ว่าหมายถึง สินทรัพย์ที่มีการฝังตัว (Embodies) สะสม (Stores) และให้ (Provides) คุณค่าทางวัฒนธรรมนอกเหนือจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น โดยได้แบ่งทุนวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภท คือ 1) ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Culture) และ 2) ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Culture)

สรุป ทุนวัฒนธรรม หมายถึง ทรัพย์สินทางปัญญาที่สั่งสมมาในอดีตมีคุณค่าต่อมนุษย์และความต้องการของสังคมนอกเหนือจากการให้คุณค่าทางเศรษฐกิจ

ความสำคัญของทุนวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน

ทุนวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดลำพูนประกอบด้วยสี่ด้านหลัก ดังนี้ ประการแรก โคมล้านนา

พระปลัดจตุพร วชิรญาณ (2562) ได้จำแนกบทบาทของโคมล้านนาในฐานะเครื่องพุทธานุชา สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ศิลปหัตถกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาเชิงช่าง และกลไกทางสังคมเศรษฐกิจที่สร้างความร่วมมือในชุมชน โดยโคมล้านนาเชื่อมโยงกับทุน 5 มิติ ได้แก่ ทุนเชิงสัญลักษณ์ทางศาสนา ทุนเชิงสังคมที่สร้างความสามัคคี ทุนเชิงวัฒนธรรมที่ธำรงอัตลักษณ์ผ่านลวดลายและวัสดุ ทุนเชิงเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ผ่านงานหัตถกรรมร่วมสมัย และทุนเชิงมรดกภูมิปัญญาที่สะท้อนความต่อเนื่องของรากเหง้าชุมชน ประการต่อมา ตุงล้านนา วิวรรณ เจริญรูป, จรัสศรี โนมี่, นิติศักดิ์ เจริญรูป และภูวเรศ เทพกร (2562) อธิบายว่าตุงเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนความเชื่อและความกตัญญูในพุทธศาสนา ตุงล้านนาถือเป็น "ทุนวัฒนธรรมเชิงสัญลักษณ์" ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่ทุนทางเศรษฐกิจผ่านผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยว ซึ่งการบูรณาการมิติทางจิตวิญญาณเข้ากับมิติทางเศรษฐกิจนี้ ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจฐานรากและอนุรักษ์อัตลักษณ์ท้องถิ่นไปพร้อมกัน ประการที่สาม อาหารพื้นบ้าน ตามการศึกษาของ วิวรรณ สุวรรณภา, อรอนงค์ วูวงศ์ และเสริมศิลป์ สุขเมธีสกุล (2561) พบว่า อาหารพื้นบ้านเป็นมรดกภูมิปัญญาที่มีความหมายครอบคลุมถึงมิติด้านสุขภาพจากวัตถุดิบธรรมชาติ มิติด้านสังคมที่สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว มิติด้านเศรษฐกิจผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และมิติด้านสิ่งแวดล้อมจากการบริโภคตามฤดูกาล อาหารพื้นบ้านจึงมิใช่เพียงเครื่องยังชีพ แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาชีวิตและชุมชนให้มั่นคงและยั่งยืน และประการสุดท้าย การเพิ่มมูลค่าจากลำไย กอบกุลณ์ คำปลอด, ชุตินา ปัญญาหลง และวัฒนพล อยู่สวัสดิ์ (2567) ชี้ให้เห็นว่าลำไยไม่ได้เป็นเพียงพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการส่งออกสูง แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของวิถีชีวิตและภูมิ

ปัญหาการเกษตรของภาคเหนือ การบริหารจัดการเชิงบูรณาการผ่านนวัตกรรมการแปรรูป การสร้างแบรนด์ที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น และการจัดการสวนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถือเป็นการเปลี่ยนทุนวัฒนธรรมให้เป็นทุนทางเศรษฐกิจและมรดกทางการเรียนรู้ที่สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ชุมชนในระดับสากล

5. แนวคิดความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้

ความหมาย

กลุ่มบริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2565) ได้กล่าวถึงการประเมินครูตามแบบข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยครูต้องมีการสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้การจัดการบรรยายที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน และการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

สุพรรณิการ์ สุทธิหลวง (2565) ได้กล่าวถึงสมรรถนะครูที่เป็นทักษะการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความสามารถวางแผน และออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ และความสามารถในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)

สรุปได้ว่า ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน เป็นความสามารถ มี 5 ด้านประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การบูรณาการ 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการ 3) การจัดการเรียนรู้บูรณาการ 4) การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

สุนิสา ดวงขตา (2565) การจัดการเรียนรู้ให้มีความสำคัญกับ “การลงมือปฏิบัติจริง” “การสะท้อนคิด” “การเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง” และ “การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง”

สรุปแล้วความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการสืบค้นองค์ความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวของนักเรียนเอง

ความหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็น ความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน

สุกัญญา จันทราวงศ์ (2561) ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็น ความสามารถพื้นฐานของ

แต่ละบุคคลที่ประกอบไปด้วย ความรู้ ความคิด ที่แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นรอบๆตัวในการเลือกเส้นทางชีวิตที่เหมาะสม โดยใช้วิธีอย่างสร้างสรรค์ ในการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวในการเลือกดำเนินชีวิตที่เหมาะสมโดยใช้วิธีอย่างสร้างสรรค์

ความสำคัญ

ชยางกูร ข้อยุ่น (2564) ได้ให้ความสำคัญของทักษะชีวิต ว่าเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมในปัจจุบัน และเป็นทักษะที่จะคอยสนับสนุนและลดประเด็นปัญหาสำคัญที่เข้ามาคุกคามชีวิตของแต่ละบุคคล และยังเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชนิษฐา สุขทวี (2562) กล่าวว่าในกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าในคุณภาพชีวิตนั้น ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กและเยาวชน สังคม และการศึกษา

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตมีความสำคัญที่ช่วยสนับสนุนและลดประเด็นปัญหาสำคัญที่เข้ามาคุกคามชีวิตของแต่ละบุคคล และยังเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

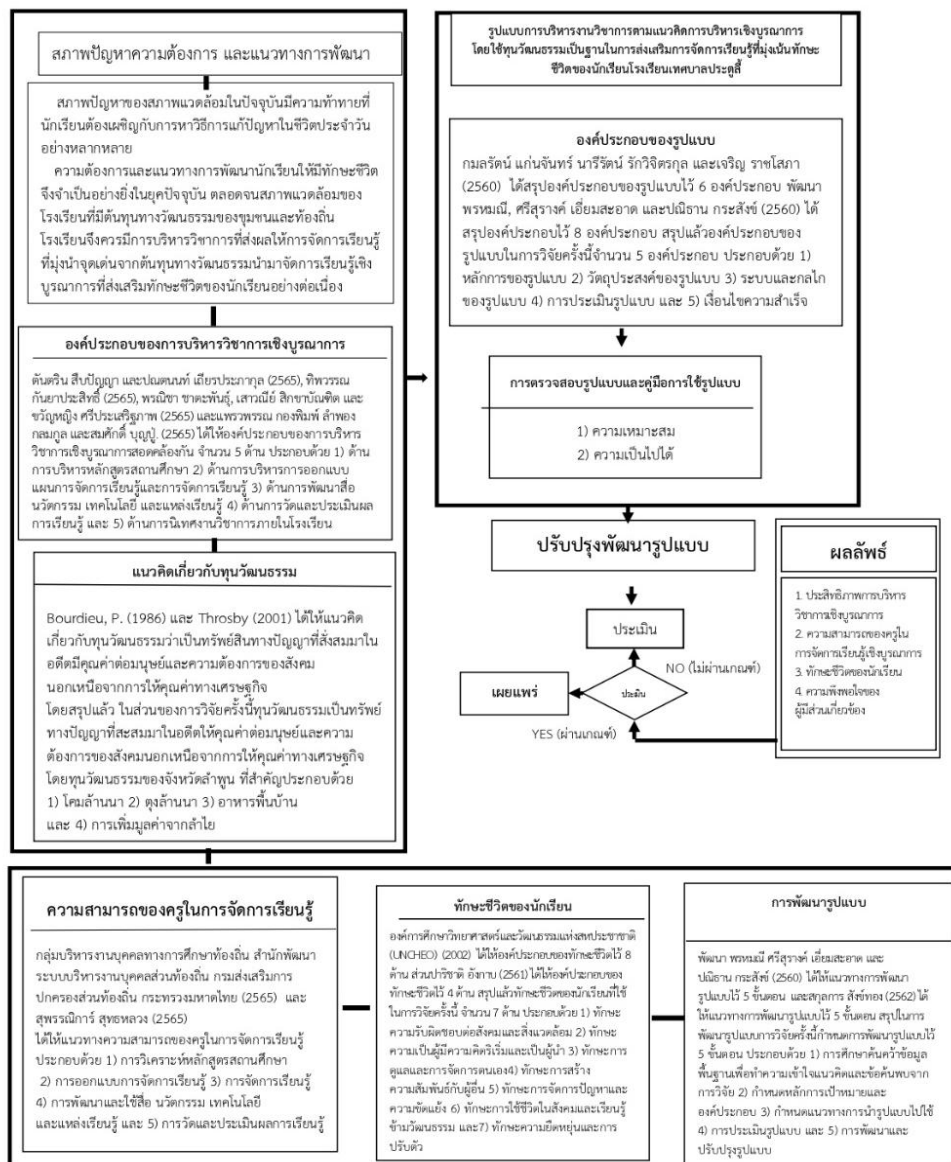
องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 2002) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 1) การดูแลและจัดการตัวเอง 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 3) การสื่อสารและ

การแสดงออก 4) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 5) การจัดการปัญหาและความขัดแย้ง 6) การคิดวิเคราะห์ 7) การจัดการความรู้สึก และ 8) การจัดการความเครียด

ปาริชาติ อังกาบ (2561) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) การใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และ 4) ความเป็นผู้นำและภาวะผู้นำ

สรุปแล้วองค์ประกอบของทักษะชีวิต จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) ทักษะความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ 3) ทักษะการดูแลและการจัดการตนเอง 4) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 5) ทักษะการจัดการปัญหาและความขัดแย้ง 6) ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และ 7) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ (Research1: R1) จากการศึกษา สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา จำนวน 9 คน ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน รวมจำนวน 36 คน ในปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบบันทึกการประชุมเพื่อสอบถามสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ การจัดการเรียนรู้บูรณาการ โดยวิธีการประชุมกลุ่มย่อยครูระดับประถมศึกษา ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนประตูลี้ ปีการศึกษา 2565 ในวันที่ 18 มีนาคม 2565 เวลา 10:00 – 12:00 น. ณ ห้องประชุมแคสเสด โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ (การพัฒนา Development1 : D1) กำหนดประชากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สำหรับการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ การรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยนำประเด็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ 1. ส่วนหน้าของคู่มือ ประกอบด้วย ปก คำนำ คำชี้แจง 2. ส่วนเนื้อหาของคู่มือ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิดการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ และ 3. ส่วนท้ายของคู่มือ ประกอบด้วย เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก 3) ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ภายหลังการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ได้จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในวันที่ 17 มีนาคม 2566 เวลา 9.00 - 12:00 น. ณ ห้องประชุมแคสเสด โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ เพื่อนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ และ 5) นำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น

ทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ (Research2 :R2) ประชากรผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน และ 3) ครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) ฉบับที่ 1 แบบประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ 2) ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ และ 3) ฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูในหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโดยใช้เครื่องมือทุกฉบับ ในเดือนมีนาคม 2567 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ (Development2 : D2) ประชากรผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (เว้นผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู) 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 3) ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จำนวน 30 คน 4) ครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน 5) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จำนวน 647 คน 6) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จำนวน 219 คน 7) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 647 คน และ 8) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จำนวน 219 คน ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) ฉบับที่ 1 แบบประเมินคุณภาพการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ 2) ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ 3) ฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูในหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ 4) ฉบับที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ และ 5) ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการผ่านทุนวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโดยใช้เครื่องมือทุกฉบับ ในเดือนมีนาคม 2568 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

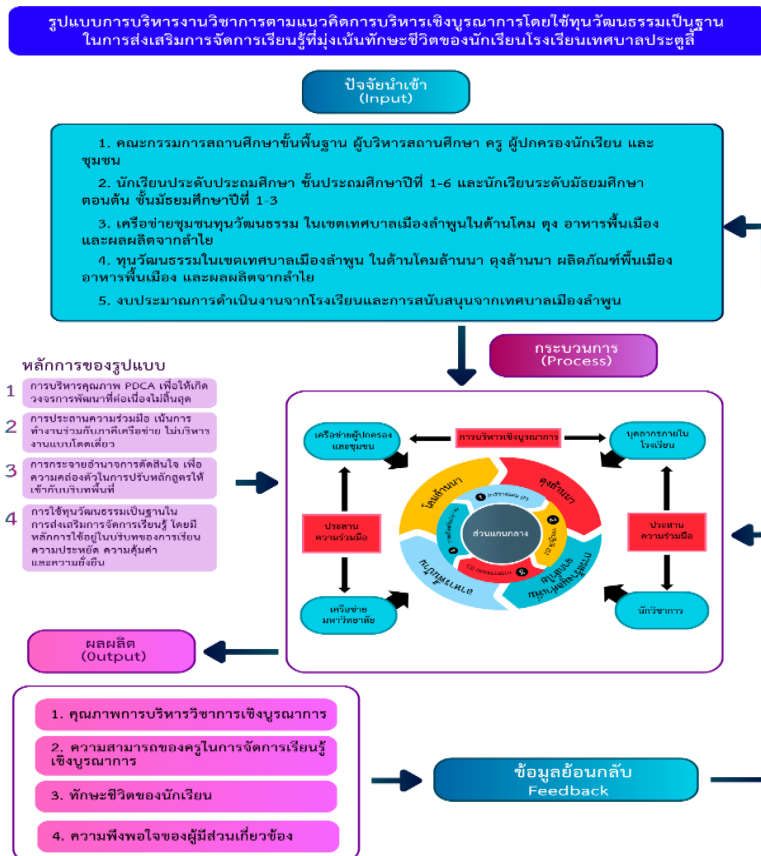
ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีดังนี้ 1) จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารเชิงบูรณาการ การบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการ การใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการบูรณาการทักษะชีวิตของนักเรียน รูปแบบ และคู่มือ ทำให้ได้แนวทางนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และจุดเน้นในการพัฒนารูปแบบต่อไป 2) สภาพปัญหาของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีความท้าทายที่นักเรียนต้องเผชิญกับการหาวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างหลากหลาย การดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข นักเรียนต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจเพื่อช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ ได้ด้วยความอดทน และการพัฒนา

ตนเองที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต 3) ความต้องการ และแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ตลอดจนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น โรงเรียนจึงควรมีการบริหารวิชาการที่ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งนำจุดเด่นจากต้นทุนทางวัฒนธรรมนำมา จัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ได้รูปแบบ 5 ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกการดำเนินงานของรูปแบบ 3.1 ปัจจัยนำเข้า 3.2 กระบวนการ 3.3) ผลผลิต 4) การประเมินผลลัพธ์ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ดังปรากฏในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีดังนี้ 3.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3.2 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 3.3 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 100.00 เมื่อพิจารณาระดับคุณภาพ นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีเยี่ยม

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ดังแสดงในตารางที่ 1-ตารางที่ 7

4.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.83	0.39	มากที่สุด
2. การบริหารการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.81	0.42	มากที่สุด
3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.85	0.38	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.87	0.35	มากที่สุด
5. การนิเทศงานวิชาการตามแนวคิดเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานภายในโรงเรียน โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.83	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาสู่การบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.86	0.35	มากที่สุด
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.88	0.32	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.90	0.30	มากที่สุด
4. การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.84	0.36	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.87	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานของ นักเรียนระดับประถมศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานของ นักเรียนระดับประถมศึกษา

ทักษะชีวิต	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด (คน)	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน(คน)	คิดเป็นร้อยละของ นักเรียนทั้งหมด
1. ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	647	647	100
2. ทักษะความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ	647	647	100
3. ทักษะการดูแล และการจัดการตนเอง	647	647	100
4. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	647	647	100
5. ทักษะการจัดการปัญหาและความขัดแย้ง	647	647	100
6. ทักษะการใช้ชีวิตในสังคม และเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	647	647	100
7. ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว	647	647	100
รวม	647	647	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 647 คน หลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 647 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4.4 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ทักษะชีวิต	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด (คน)	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน(คน)	คิดเป็นร้อยละของ นักเรียนทั้งหมด
1. ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	219	219	100
2. ทักษะความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ	219	219	100
3. ทักษะการดูแล และการจัดการตนเอง	219	219	100
4. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	219	219	100
5. ทักษะการจัดการปัญหาและความขัดแย้ง	219	219	100
6. ทักษะการใช้ชีวิตในสังคม และเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	219	219	100
7. ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว	219	219	100
รวม	219	219	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 219 คน หลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็น ฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. การวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน	4.88	0.32	มากที่สุด
2. การดำเนินงานและการสนับสนุน	4.84	0.38	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์กับชุมชน	4.91	0.30	มากที่สุด
4. ผลลัพธ์และความสำเร็จ	4.92	0.28	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.89	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ระดับประถมศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ระดับประถมศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. การเรียนรู้บูรณาการผ่านทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนได้ดีขึ้น	4.88	0.32	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะชีวิตไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.92	0.28	มากที่สุด
3. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานหรือเรื่องราวที่ได้เรียนรู้จากทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมั่นใจ	4.95	0.22	มากที่สุด
4. นักเรียนรู้สึกภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นจากการเรียนรู้ในครั้งนี้	4.85	0.36	มากที่สุด
5. การเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนและคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.90	0.30	มากที่สุด
6. ครูผู้สอนมีความเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์	4.88	0.33	มากที่สุด
7. นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและไม่น่าเบื่อ	4.94	0.25	มากที่สุด
8. บรรยากาศในการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ	4.86	0.35	มากที่สุด
9. นักเรียนมีโอกาสนำทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานหรือกิจกรรมใหม่ ๆ	4.82	0.42	มากที่สุด
10. การประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.88	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.6 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. การเรียนรู้บูรณาการผ่านทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนได้ดีขึ้น	4.85	0.36	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะชีวิตไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.88	0.33	มากที่สุด
3. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานหรือเรื่องราวที่ได้เรียนรู้จากทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมั่นใจ	4.90	0.30	มากที่สุด
4. นักเรียนรู้สึกภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นจากการเรียนรู้ในครั้งนี้	4.93	0.26	มากที่สุด
5. การเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนและคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.86	0.35	มากที่สุด
6. ครูผู้สอนมีความเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์	4.95	0.22	มากที่สุด
7. นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและไม่น่าเบื่อ	4.84	0.37	มากที่สุด
8. บรรยากาศในการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ	4.88	0.33	มากที่สุด
9. นักเรียนมีโอกาสนำทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานหรือกิจกรรมใหม่ ๆ	4.92	0.28	มากที่สุด
10. การประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.89	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นนำสู่การอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีดังนี้ 1) จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารเชิงบูรณาการ การบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการ การใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการบูรณาการทักษะชีวิตของนักเรียน รูปแบบ และคู่มือ ทำให้ได้แนวทางนำไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และจุดเน้นในการพัฒนารูปแบบต่อไป 2) สภาพปัญหา ของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีความท้าทาย ที่นักเรียนต้องเผชิญกับการหาวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างหลากหลาย การดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข นักเรียนต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจเพื่อช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ ได้ด้วยความอดทน และการพัฒนาตนเองที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต และ 3) ความต้องการ และแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ตลอดจนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น โรงเรียนจึงควรมีการบริหารวิชาการที่ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งนำจุดเด่นจากต้นทุนทางวัฒนธรรมนำมาจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หลักการแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการบริหารงานวิชาการตาม

แนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ด้วยวิธีการประชุมกลุ่มผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบในขั้นตอนต่อไป สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ในด้านของทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวและแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. จากผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ได้รูปแบบ 5 ส่วนสำคัญประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกการดำเนินงานของรูปแบบ 3.1 ปัจจัยนำเข้า 3.2 กระบวนการ 3.3 ผลผลิต 4) การประเมินผลลัพธ์ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวิธีการดำเนินการพัฒนารูปแบบ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดทำร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีการปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา พุ่มไสว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นพ้องต้องกันว่า รูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ มีความเหมาะสม

3. จากผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีดังนี้ 3.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3.2 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3.3 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 100.00 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพแบบ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มาปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา พุ่มไสว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ ผลการศึกษาทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ พบว่ารูปแบบจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ครูผู้สอน มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรม ได้หลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนและนักเรียน จัดการเรียนการสอน ด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น นักเรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ มีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตของ

นักเรียนทั้ง 4 ด้าน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน

4. จากผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ มีดังนี้ 4.1 ผลการประเมินสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 4.2 ผลการประเมิน ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการเชิงรุกโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 4.3 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีเยี่ยม 4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหาร เชิงบูรณาการ โดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ประตูลี้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับประถมศึกษาและ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียน เทศบาลประตูลี้ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้ กระบวนการบริหารคุณภาพแบบ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหาร เชิงบูรณาการโดยใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ประตูลี้ มาปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา พุ่มไสว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้อยแหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัด การศึกษาด้อยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์ พบว่า นักเรียนมี ทักษะชีวิตที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการโดยใช้ทุน วัฒนธรรมเป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนเข้าสู่หลักสูตร สถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เชื่อมโยงบริบท จจริงของนักเรียน และใช้กระบวนการบริหารคุณภาพแบบ PDCA ในการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรเริ่มจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นที่มีความพร้อมก่อน แล้วขยายผลทั้งระบบใน สถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้รูปแบบพร้อมคู่มือการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย และทิศทางการบริหารงานวิชาการ โดยสนับสนุนทรัพยากรและสร้างระบบกลไกในการขับเคลื่อนการใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐาน พัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงติดตามเพื่อศึกษาพัฒนาการและความคงทนของทักษะชีวิตของนักเรียนในระยะยาว รวมทั้ง ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบริบทจริง

2.2 ควรวิจัยเชิงพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดทักษะชีวิต ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมและ วัฒนธรรมของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาณัฐ ปูนา. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ อาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพื้นที่พิเศษ จังหวัดเชียงราย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 9(1), 135 - 148.
- กอบกุลณ์ คำปลอด, ชุตินา ปัญญาหลง และวัฒนพล อยู่สวัสดิ์. (2567). การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งของจังหวัดเชียงรายสู่เกษตรมูลค่าสูงเชิงสร้างสรรค์. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 17(1), 82-93.
- กลุ่มบริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2565). มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการหรือพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. เอกสารอัดสำเนา.
- จินตนา พุ่มไสว. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้วยแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองจันทร์. e-Journal of Education Studies, Burapha University, 3(3), 1-18. สืบค้น จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/250233>.
- ฉวีวรรณ สุวรรณภา, อรอนงค์ วุวงศ์ และเสริมศิลป์ สุขเมธีสกุล. (2561). อาหารพื้นบ้าน : กระบวนการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและจริยธรรมทางสังคมในชุมชนภาคเหนือ. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่.
- ตันตริณ สืบปัญญา. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมศึกษานำร่อง จังหวัดตราด. วารสารปราชญ์ประชาคม, 3(5), 123-136. สืบค้น จาก https://so12.tci-thaijo.org/index.php/watmahasawat_jsc/article/view/2647.
- ทิพวรรณ กันยาประสิทธิ์. (2565). การบริหารงานบุคคลตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 3(8), 17 - 31.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ (2549). จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนแบบไม่รู้ในระดับอุดมศึกษา. วารสารการจัดการความรู้. 28(1), 3-7.
- พรณิชา ชาศะพันธ์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2565). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนในโครงการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วารสารรัชตภาคย์. 16(45), 570-585.
- พระปลัดจตุพร วชิรญาณ. (2562). วรรณกรรมพระพุทธศาสนาฉบับมุขปาฐะท้องถิ่นล้านนา: อัตลักษณ์ พัฒนาการ และการเพิ่มคุณค่าในมิติใหม่. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 24(2), 241-252. สืบค้น จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/267408>.
- แพรวพรรณ กองพิมพ์, ลำพอง กลมกุล และสมศักดิ์ บุญปู. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสทวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่บึงเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี. วารสารบรรณการศึกษาและมนุษย์สังคมศาสตร์. 5(2), 165 - 176.
- โรงเรียนเทศบาลประตูลี้. (2564). รายงานการประเมินตนเอง (SAR) โรงเรียนเทศบาลประตูลี้. เอกสารอัดสำเนา
- วีรวรรณ เจริญรูป, จรัสศรี โนมี่, นิตศักดิ์ เจริญรูป และภูวเรศ เทพกร. (2562). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการสร้างคุณค่าและ มูลค่าเพิ่ม. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 6(2), 315-330.
- สัญญา ภัทรากร. (2552). ผลของการจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความน่าจะเป็น. วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต: ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษา. (2555). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2555**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). **การบริหารวิชาการในศตวรรษที่ 21**. วารสารครุศาสตร์, 33(1), 40–50.
- สุนิสา ดวงขตา. (2565). **แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 20(2), 350 – 366.
- อะหมัด อีสัน. (2558). **การบริหารเชิงบูรณาการในโรงเรียน**. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุมาพร ชินแสน. (2559). **การบริหารวิชาการเพื่อคุณภาพการศึกษา**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO). (2002). **Education for all: Is the world on track?**. Paris: UNESCO Publishing.
- Beane, J. A. (1997). **Curriculum integration: Designing the core of democratic education**. Teachers College Press.
- Bourdieu, P. (1986). The Forms of Capital. In J. G. Richardson (Ed.), **Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education** (pp. 241-258). New York: Greenwood.
- Bourdieu, P., & Passeron, J. C. (1977). **Reproduction in Education, Society and Culture**. (Vol. 5). London: Sage Publications.
- Bush, T. (2011). **Theories of Educational Leadership and Management**. (4th ed.). London: Sage Publications.
- Cojocariu, V.-M. (2010). **(Inter) active learning - Value and applicability**. Petroleum-Gas University of Ploiesti Bulletin, Educational Sciences Series, 62(1B), 154-161.
- Fink, L. D. (1999). **Active learning**. University of Oklahoma, Instructional Development Program
- Fogarty, R. (1991). **The mindful school: How to integrate the curricula**. Skylight Publishing.
- Forest, J. J. F., & Kinser, K. (2002). **Higher Education in the United States: An Encyclopedia**. Santa Barbara: ABC-CLIO.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2009). **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education: Enhancing Academic Practice**. (3rd ed.). New York: Routledge.
- Fullan, M. (2007). **The New Meaning of Educational Change**. (4th ed.). New York: Teachers College Press.
- Jacobs, H. H. (1989). **Interdisciplinary curriculum: Design and implementation**. Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). **Promoting active learning: Strategies for the college classroom**. Jossey-Bass.
- Partnership for 21st Century Learning. (2014). **Framework for 21st century learning**. Battelle for Kids.
- Senge, P. M., Cambron-McCabe, N., Lucas, T., Smith, B., Dutton, J., & Kleiner, A. (2012). **Schools that learn (updated and revised): A fifth discipline fieldbook for educators, parents, and everyone who cares about education**. Crown Business.
- Vick, J. M., Furlong, J. S., & Heiberger, M. M. (2008). **The academic job search handbook** (4th ed.). University of Pennsylvania Press.